1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-6740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 185. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 5-го ЖОВТНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, OCTOBER 5, 1973 No. 185. VOL. LXXX.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДБУЛАСЯ П'ЯТА КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ БРАТСЬКИХ СОЮЗІВ

Філядельфія. — Минулого вівтірка, 2-го жовтня, тут у приміщенні готелю Бенджемін Френклін відбулася п'ята з черги Конференція всіх Українських Братських Союзів: Українського Народного Союзу, Українського Робітничого Союзу, Союзу Українців Католиків „Провидіння" та Української Народної Помочі. Господарем Конференції був СУК „Провидіння". Відкриваючи Конференцію, головний предсідник „Провидіння" о. шамбелян Мирослав Харина підмітив, що ця п'ята з черги Конференція Українських Братських Союзів розпочинає нову серію конференцій і тому відбувається знову в осідку „Провидіння" у Філядельфії. Перший з'їзд відбувся в тій же Філядельфії в 1966 році, другий з'їзд відбувся 1969 р. в Ню Йорку і господарем його був Український Народний Союз, третій відбувся в 1971 р. в Скрентоні, господарем якого був Український Робітничий Союз, а четвертий відбувся в осідку Української Народної Помочі в Піттсбургу в 1972 р. Пригадавши ентузіяста з'їздів Українських Братських Союзів та їх співпраці св.п. головного секретаря „Провидіння" Степана Спринського, якого пам'ять приявні вшанували вставанням з місць, о. шамбелян Харина привітав поіменно всіх учасників з'їзду. На з'їзді Український Народний Союз репрезентували головний секретар д-р Ярослав Падох, головний контролер проф. Богдан Гнатюк та головний радний і асистент керівника Організаційного Відділу Степан Гавриш. Український Робітничий Союз репрезентували головний предсідник Іван Олексин та головний касир Едвард Попель. „Провидіння", поза головним предсідником о. шамбеляном Мирославом Хариною, репрезентували: духовний опікун о. Константин Бердар, заступник головного предсідника д-р Олександер Вілик, головна касирка п-і Стефанія Вовчак, фінансовий секретар інж. Роман Кравців, головний організаційний референт д-р Ярослав Бернадин, виконуючий обов'язки головного секретаря д-р Мирон Барацький і головний радний Богдан Казанівський. Українську Народну Поміч репрезентували головний предсідник Володимир Мазур та головна касирка п-і Анна Крупа.

На збори завітав проф. М. Мельник, який інформував приявних про наукову фундацію, яка існує при Асоціяції Українських Університетських Професорів Америки і має завдання допомагати українським вченим, що працюють в ділянці українознавства, виготовлювати та друкувати свої українознав-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ОКРУГИ УНС БАЛТИМОРУ І ПЕРТ АМБОЮ ВІДБУЛИ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

ЗБОРИ У БАЛТИМОРІ

Балтимор. — В неділю 23 вересня тут в залі Т-ва „Самопоміч" відбулися організаційні наради дев'яти Відділів УНС Балтиморської Округи. Наради відкрив і ними проводив голова Округи дир. Емануїл Притула, а обов'язки секретаря сповняв проф. Михайло Хома. Основні доповіді під час нарад виголосили заступник головного предсідника УНС проф. І. Телюк і асистент керівника організаційного відділу та головний радний С. Гавриш. У своїх доповідях вони заторкнули ряд важливих справ цілости УНСоюзу, аналізуючи позитиви і негативи. При тому найбільше уваги присвячено організаційній ділянці, беручи під увагу ювілейну та передконвенційну осінню кампанію. Обговорюючи організаційну кампанію, широко інформовано про введення від липня ц. р. нової системи винагороди для успішних організаторів, сума, якої виносить майже 10.000 дол. Про здобуття спеціяльного бонусу з призначених 10.000 дол. можуть старатись всі секретарі, тому, що цілість Союзу є поділена на різні категорії, до яких входять всі Відділи, байдуже яка є чисельність їхнього членства.

Обговорюючи організаційні здобутки поодиноких Відділів по серпень, стверджено, що Округа Балтимору виконала призначену квоту 65% здобувши 66 нових членів. Відмічуючи успіхи Округи, вручено поодиноким секретарям спеціяльні відзнаки, признані УНСоюзом з нагоди 80-річчя „Свободи". Золоту і срібну відзнаки одержав секретар 320 Відділу Іван Малко за здобуття 25 нових членів, а срібні відзнаки одержали секр. 337 Відділу Емануїл Притула за 13 нових членів і секретар 55 Відділу Адам Ціздин за 12 нових членів. Відзначення заслуженим секретарям вручив проф. Іван Телюк.

В доповідях заторкнено, як уже згадано передконвенційну кампанію, а при тому поінформовано, котрі Відділи мають можливість вислати на наступну 28-му Конвенцію по одному чи більше делегатів. При цьому пригадано постанову статуту, яка виразно говорить, що тільки такі члени УНСоюзу, які активно працюють для його росту, повинні бути обрані делегатами.

Після доповідей відбулася дискусія, в якій заторкнено ряд справ, зв'язаних як з цілістю Союзу, так і Балтиморською Округою. По дискусії голова Округи дир. Е. Притула подав плян праці на останній квартал того року. Округа відзначить 80-річчя „Свободи" спеціяльним вечером, запросивши до участи всю Союзову громаду. Дир. Е. Притула запевнив представників Союзу, що Округа виконає в сто відсотках призначену квоту 110 членів. По нарадах відбулася перекуска, яку приготовили гостинні пані — союзянки.

ЗБОРИ У ПЕРТ АМБОЙ

Перт Амбой. — Ці збори відбулися в місцевім Українськім Народнім Домі 30-го вересня ц. р. Проводив ними голова Округи інж. Омелян Граб, який привітав приявну делегатку Екзекутиви пані Марію Душник, заступницю головного предсідника, й запросив її до слова. Пані М. Душник з'ясувала плян передконвенційної кампанії впродовж цього другого півріччя 1973 року й спеціяльні нагороди, призначені для переможців в кампанії, незалежно від винагород і бонусів, які обов'язують за здобутки впродовж цілого року. Також подала поради і завваги щодо метод організування членів. Доповідачка подала також загальний стан УНСоюзу і „Союзівки" та згадуючи про будову дому, зокрема підкреслюючи удій у всіх працях УНС союзового жіноцтва, яке на полі здобування нових членів має великі успіхи. Даючи огляд дотеперішньої праці місцевої Округи, пані Душник відзначила успіхи

(Закінчення на стор 3-ій)

Палата Репрезентантів проголосувала фонди для радіостанцій „Свобода" та „Вільна Европа"

Вашингтон. — У вівторок, 2-го жовтня, Палата Репрезентантів проголосувала продовжувати урядове фінансування радіостанцій „Свобода" й „Вільна Европа" та призначила для них на цей бюджетовий рік 50.2 мільйона долярів. Палата також постановила створити колегію для міжнародних радіопередач, яка наглядала б за діяльністю цих радіостанцій. Законопроєкт пройшов 313-ма голосами проти 90-ох. Подібний законопроєкт пройшов через Сенат на початку вересня ц.р., а малі розбіжності між законопроєктами будуть полагоджені спільною комісією обох Палат Конгресу.

Критики цих радіостанцій в Палаті Репрезентантів твердили, що вони є нібито залишками холодної війни та що їх дальше існування протирічить теперішній закордонній політиці ЗСА поліпшення відносин із Совєтським Союзом і комуністичними країнами Східньої Европи. Натомість прихильники цих радіостанцій заявляли, що радіостанції вже давно перестали стосувати тактику холодної війни та що вони передають переважно новини про міжнародні події та про внутрішні справи Совєтського Союзу та країн Східньої Европи. Вони твердили, що радіостанції мають позитивний вплив на поліпшення міжнародних зв'язків засобом виміни інформацій. Така виміна потрібна, бо комуністичні уряди стараються ізолювати населення своїх країн від решти світу, запроваджуючи гостру цензуру внутрішніх новин, а також стараються не допустити новин із закордону.

Шулц заповідає збільшення совєтсько-американської торгівлі

Москва. — Закінчивши свої триденні наради з совєтськими чинниками, секретар скарбу Джордж Шулц поінформував, що за сподіваннями совєтських та американських експертів торговельний оборот між ЗСА та СССР досягне в цьому році суми 1.5 більйона долярів. Таким чином ЗСА та СССР будуть найбільшими торговельними партнерами у світі з виглядами на ще дальше збільшення торговельних оборотів. Джордж Шулц заторкнув також питання торговельного договору між ЗСА та СССР і поправки сенатора Джексона та жидівської еміґрації, стверджуючи, що із совєтського боку немає ніякого наміру йти на будь-які поступки. Деякий прогрес зроблено в часі нарад щодо совєтських інформацій про того роду торговельні пляни, як це було з закупом американської пшениці. Совєтські чинники мали погодитися інформувати американський уряд про такі свої пляни масового закупу в ЗСА та про домовлення з окремими американськими компаніями. Не закінчено розмов щодо довгоречинцевих кредитів для СССР, бо, як виходить з заяви Шулца на пресовій конференції в Москві 3 жовтня, Вашингтон хоче мати більше інформацій про совєтські пляни промислового будівництва і експлуатації нафти та природного газу. Про збільшення торговельного обороту між ЗСА та СССР говорить факт, що коли в цьому році оборот досягне кругло 1.5 більйона долярів, то ще в минулому році цей оборот був всього на суму 642 мільйони долярів.

Суддя Сіріка заповів короткі терміни ув'язнення для Вотерґейтських вломників

Вашингтон. — У понеділок, 1-го жовтня, головний суддя федерального окружного суду Джон Сіріка повідомив 5-ох вломників до головної квартири Демократичного Крайового Комітету, що він не плянує засудити їх на максимальні терміни ув'язнення. Всі п'ять вломників призналися були до вини й тепер відбувають тимчасові терміни ув'язнення, бо суддя Сіріка ще не встановив остаточних термінів. Суддя заявив, що неправдивими є твердження деяких кореспондентів, що нібито остаточні кари доходитимуть до 55 років ув'язнення. За словами Сіріки, такі кари були б „не тільки нічим не виправдані, а й несправедливі". Він пояснив, що коли минулого березня визначував тимчасову кару цим вломникам, то був законом зобов'язаний визначити максимальну кару, але це не значить, що остаточні терміни ув'язнення будуть такі самі, як тимчасові. Чотири вломники були тимчасово засуджені на 50 років тюрми, а один на 55 років. Суддя Сіріка сказав, що не плянує засудити Е. Говарда Ганта, Бернарда Л. Баркера, Юджінія, Р. Мартінеза, Френка А. Стурджиса і Вірґілія Р. Гонзалеса на ці максимальні терміни ув'язнення.

Крім цих п'ятьох, за влом до Демократичної квартири були заарештовані також Г. Гордон Лидді та Джеймс В. МекКорд. Одинокий Лидді вже одержав остаточний вирок. Суддя Сіріка засудив його на від вісім місяців до 20 років тюремного ув'язнення. Минулого березня Джеймс МекКорд мав бути засуджений на тимчасовий термін ув'язнення разом з названими 5-ма вломниками, але суддя Сіріка відложив рішення в його справі, бо МекКорд погодився співпрацювати зі судом. Тепер всі вломники, крім Лидді, заявили, що відкликають свої попередні признання до вини та вимагають нової судової розправи.

„ВЕРХОВИНКИ" З ТОРОНТА ВИСТУПЛЯТЬ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Секція Дружин Лікарів при Українськім Лікарськім Товаристві в Ню Йорку інформує, що на її запрошення відомий наш жіночий квартет „Верховинки" з Торонта виступить тут з концертом цієї суботи, 6-го жовтня. Концерт відбудеться в залях Українського Інституту Америки при 2 Схід 79-ій вулиці. Початок о год. 7-ій вечора. Прибуток з концерту призначений на добродійні цілі. Після концерту відбудеться товариська вечірка.

УРЯД ЧІЛЕ ПРО ЗНАЦІОНАЛІЗОВАНІ АМЕРИКАНСЬКІ ПІДПРИЄМСТВА

Військовий уряд Чіле повідомив, що готовий відновити переговори в справі компенсацій для американських фірм, копальні міді яких були знаціоналізовані попереднім урядом марксистського президента Сальвадора Альєнде. Але член хунти адмірал Ісмаел Гуерта заявив, що копальні міді залишаться під контролею чілійського уряду. Справа компенсації за знаціоналізовані копальні міді була однією з причин погіршення відносин між ЗСА та колишнім президентом Альєнде.

Г. КІССІНДЖЕР ПОЇДЕ ДО КИТАЮ І ЯПОНІЇ, ПРЕЗИДЕНТ ПЛЯНУЄ ВІДВІДАТИ ЕВРОПУ

Вашингтон. — На пресовій конференції 3 вересня президент Ніксон поінформував, що державний секретар Генрі Кіссінджер поїде 26 жовтня з офіційною візитою до комуністичного Китаю і зупиниться там продовж трьох днів. Одночасно, при нагоді побуту на Далекому Сході, Г. Кіссінджер відвідає також Японію на запрошення японського міністра закордонних справ. Згідно з твердженням президента Ніксона, поїздка Кіссінджера є „продовженням діялогу між Китайською Народною Республікою і З'єднаними Стейтами Америки, що почався з моєю візитою до Китаю в останньому році". В часі перебування Кіссінджера в Китаю будуть обговорені питання торгівлі, наукового та культурного обміну, а також „всі інші справи, які мають взаємний інтерес для обох країн". На пресовій конференції президент Ніксон висловив задоволення з розвитку відносин між ЗСА та Китаєм, зокрема на відтинку торгівлі. Торговельний оборот між ЗСА та Китаєм досягне в 1973 р. суми 800 млн. долярів. Порівняно з 1971 роком, коли цей оборот досягнув суми всього 6 млн. долярів — це є чималий поступ.

Відвідини Европи і Японії Президентом

Президент Р. Ніксон поінформував також про свої пляни відвідин західніх европейських держав під кінець 1973 року, але, як видно, ці відвідини натрапляють на труднощі. В першій мірі, поїздка Президента залежить від остаточного узгіднення принципів щодо Атлянтійського Оборонного Союзу та Атлянтійської Хартії. Крім того, мусять бути узгіднені питання економічного порядку, які однаково важливі і для ЗСА і для західньоевропейських держав. На визначення речинця поїздки матиме вплив також ситуація на відтинку різних леґіслятивних пропозицій, які тепер находяться перед Конгресом і до яких президент Ніксон прикладає велику вагу. „Я не буду могти поїхати до Европи, ні ніде інде, — заявив Президент, — в той час, коли перед Конгресом находяться до вирішення справи великої ваги".

Крім поїздки до Европи, в пляні президента Ніксона є також поїздка до Японії, яка заплянована на кінець 1974 року. Цей плян пов'язаний, заявив Президент, з вислідом переговорів в різних справах, які якраз тепер ведуться між ЗСА та Японією. Питання Японії є важливим для ЗСА ще з цього боку, що ЗСА хочуть включити Японію в загальну дискусію між ЗСА та західньоевропейськими державами над принципами Атлянтійської Хартії. Згідно з інформацією президента Ніксона, він піднімав це питання з канцлером Брандтом, президентом Помпіду та прем'єр-міністром Гітом, враховуючи той факт, що Японія сьогодні є другою щодо величини торговельною потугою у світі і через це великою потенційною силою на відтинку збереження миру, зокрема на просторах Тихого океану. На думку президента Ніксона, ЗСА та західньоевропейські держави повинні узгіднити три декларації принципів. Одна декларація стосувалася б Атлянтійського оборонного союзу, друга — економічної спільноти, а третя — загальнішого характеру — включала б також Японію, як одного з її сигнаторів.

Совєтські психіятри заперечують зловживання психіятричними лікарнями в СССР

Москва. — Щоб якимсь чином рятувати „добре ім'я" Совєтського Союзу перед закидами, мовляв, в СССР психіятричні лікарні використовуються для боротьби з інакшемислячими дисидентами, група 21 совєтських психіятрів і невропатологів опублікувала заяву, стверджуючи, що всякі закиди і підозріння в цьому напрямку не відповідають фактичному станові. У відкритому листі, що його поширило совєтське агентство ТАСС 2 жовтня, совєтські психіятри стверджують, що всякі твердження про те, що в СССР насильно приміщується дисидентів у закладах для умовохворих і що супроти здорових осіб стосується лікування, призначене для умовохворих з трагічними для здорових пацієнтів наслідками, — не тільки фальшиві, але поширюються з метою провокації і злого наміру. Згадана група совєтських лікарів у своїй заяві покликається на твердження недавно засуджених Якіра та Красіна, які, як заявляють лікарі, заперечили публічно того роду злоумисні, клеветницькі вигадки. Згідно з заявою совєтських психіятрів, в СССР зобов'язують точно визначені приписи щодо приміщування хворих у закладах для умовохворих і що таке приміщення стається тільки після належного лікарського обслідування та коли хворий становить загрозу для оточення і для себе самого.

Як відомо, в половині серпня з майже аналогічною публічною заявою виступили керівники Інституту психіятрії Академії наук СССР, намагаючися оборонити совєтський уряд перед закидами у зловживанні наукою медицини. Чергова заява появилася якраз напередодні запланованої міжнародної конференції психіятрів у Тифлісі та Єривані з метою дати заздалегідь відповідь на закиди чи публічні запити в часі самої конференції.

Совєти запустили в орбіту вісім сателітів

Москва. — У своєму загальному пляні збирання інформацій СССР запустив в орбіту вісім нових сателітів з використанням тільки однієї ракети, яка розмістила сателіти „Космос" 588-595 в орбіті на висоті 868 до 939 миль під кутом 74 ступенів до екватора землі. Сателіти створюють цілу комунікаційну систему світового засягу і, як інформують західні військові спеціялісти, з її допомогою совєтське морське командування матиме змогу бути у безперервному і постійному контакті з усіми морськими одиницями на морях і океанах світу. Того роду комунікаційну програму СССР започаткував ще в 1970 році, запускаючи в орбіту двічі в рік сателіти з відповідними інструментами. Повідомляючи про запуск в орбіту восьми нових комунікаційних сателітів „Космос", ТАСС не подав ніяких докладніших даних, що вказує на те, що йдеться тут про військову таємницю.

ПЕНСІОНЕРИ І ІНВАЛІДИ ДО ПРАЦІ

ЦК КПСС і Рада міністрів СССР прийняли постанову про способи використання праці та досвіду пенсіонерів і інвалідів в народному господарстві СССР.

В ГАРВАРДІ ВІДБУДЕТЬСЯ НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ У 100-РІЧЧЯ НТШ

Кембридж, Масс. — Український Науковий Інститут Гарвардського Університету інформує про окрему Наукову Конференцію, якою цей Інститут, разом з Українською Вільною Академією Наук, Українським Історичним Товариством та Історично - філософічною Секцією Наукового Т-ва ім. Шевченка в Сарселі відзначають 100-річчя заснування Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові. Конференція відбудеться в четвер і п'ятницю 11 і 12-го жовтня в залі „Форум Рум" Бібліотеки Лямонт Гарвардського університету.

Перша сесія (англомовна) буде в п'ятницю від год. 4 до 6-ої по полудні і в її програмі, крім привітання від університетських установ, є вступна доповідь проф. Омеляна Пріцака про „Століття Наукового Т-ва ім. Шевченка, доповідь з історії д-ра Ореста Субтельного про „Першу українську еміґрацію 1709-1742: порівняльна перспектива", доповідь з літератури Григорія Грабовича про „Козацьку Україну в польській романтичній літературі" та доповідь з фольклору Наталії Кононенко-Мойл про „Українські думи — етнічний твір чи баляда?"

Друга сесія (україномовна) відбудеться в п'ятницю, 12-го жовтня від год. 10:30 до 1:30 вполудне і в її програмі є святочна доповідь проф. Олександра Оглоблина на тему: „Наукове Товариство ім. Шевченка в історії України", доповідь проф. Володимира Кубійовича про „Відновлення Наукового Т-ва ім. Шевченка на чужині" і дальше доповіді проф. Любомира Винара про „Розвиток української історичної науки в НТШ за Михайла Грушевського", д-ра Ярослава Падоха про „Правничу науку в НТШ протягом його століття", ред. Богдана Кравцева про „Українське літературознавство в НТШ" і проф. Михайла Лесіва про „Українське мовознавство в НТШ". Рівночасно в залі засідань Українського Комітету в приміщенні Гарвардського Українського Наукового Інституту відбудеться виставка видань НТШ. Вступ на конференцію і виставку вільний, гостям раді. В усіх технічних справах конференції і виставки можна звертатися телефоном до секретаріяту Українського Наукового Інституту на ч.: (617) 495-4053 та 495-5216.

Перший докторат з української літератури в ЗСА

Філядельфія (Н. Н.) У славістичному департаменті Пенсильванійського університету відбулася в дні 26-го вересня 1973 р. успішна оборона дисертації з української літератури Докторантка п-ні Лариса Залеська-Онишкевич з Трентону, Н. Дж. завершила цим іспитом свої студії україністики в цьому університеті. Головним її предметом була саме українська література.

У 1970 р. молода адептка науки була першою, що в цьому університеті осягнула ступінь магістра з головним предметом української мови і літератури, а тепер є першою докторанткою з української літератури. Темою її дисертації був „Екзистенціялізм в українській новітній драмі". Для досягнення цього високого академічного ступеня студентка пройшла всі етапи програми українознавчих філологічних, мовних і літературних предметів та інших славістичних дисциплін, які вимагаються в цьому „Айві Ліг" університеті також з інших предметів, як головних (балто-слов'янської філології, російської мови чи літератури чи польської філології).

Екзамінаційна комісія складалася з осіб: д-р Н. Пазуняк (Пенс. унів.), д-р Іван Фізер (Ратґерс. унів.), д-р Мерв Баркер (Пенс. унів.) та д-р Мортон Бенсон, голова славістичного департаменту Пенсильванійського університету. Студентка оборонила блискучо свою тезу про особливості — філософічні й літературні — української екзистенціялістичної драми на прикладі творів восьми драматургів, застосовуючи порівняльну методу на тлі західньоевропейської літератури.

Варто підкреслити при цій нагоді, що в цьому ж університеті є тепер ще один студент, який студіює для осягнення докторату з української філології, також ще один студент, який приготовляється до маґістерії з українським, як головним предметом. Є це студенти, що прибули з інших стейтів (Огайо і Ню Джерзі) для завершення своїх українських студій. Головні труднощі, які вони зустрічають у своїй праці, — це високі кошти оплат, тепер без можливости отримати стипендію тому, що вся сума, зібрана Кураторією для піддержки студій в цьому університеті, при всецілій підтримці Відділу УККА у Філядельфії, йде на покриття річної субсидії для університету (2.500 дол.). Тому студенти мусять сповільнювати свою академічну працю, розкладаючи її на довший час, щоб заробити собі на оплату студій. Дуже побажано було б створити постійний стипендійний фонд, що уможливлював би спеціялізацію в україністиці хоча двом особам річно.

В Ню Йорку відбулась демонстрація проти секретаря Східньої Конґреґації

Ню Йорк (М. Галів). — Заходами Відділу Товариства за Патріярхальний Устрій УКЦеркви, 3-го жовтня 1973 року перед будинком Атлетік Клюбу при 59-ій вулиці відбулась демонстрація проти секретаря Священної Конґреґації для Східніх Церков Бріні, що був гостем монсіньйора Джона Нолана. Архиєпископ Бріні був гостем на обіді, на який були запрошені офіційні представники церковного світу, преси і, зокрема, представники Східніх Церков. Архиєпископ Маріо Бріні перебуває на візитації Східніх Церков у ЗСА і свою візитацію почав від Маронітської Церкви в Детройті, агодом був гостем нашої Філядельфійської Митрополії, в Чикаґо зустрівся з Владикою Ярославом та іншими представниками Східніх Церков, не поминув Піттсбурґу і католиків-закарпатців Мунгальської Митрополії в Пассейку.

Учасники демонстрували проти того, що Східня Конґреґація і Ватиканська Курія проводять латинізацію нашої Церкви, відмовляють нам права на висвячування кандидатів на священиків у жонатому стані, відмовляють нам права скликати Синоди й Собори УКЦеркви, з політичних причин відмовлено піднесення нашої Церкви до гідности Патріярхату і визнання Верховного Архиєпископа, Блаженнішого Кир Йосифа, Першим Патріярхом.

Демонстрація не була масовою, в ній взяло участь біля сто осіб. Учасниками були миряни з Нюарку, Ірвінґ-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вимовна відсутність

П'ятиденне перебування угорського архиєпископа кардинала Йосифа Міндсенті в ЗСА було, як виявляється, не на руку ані державним властям, ані, що гірше, церковним католицьким чинникам. Очевидно, ніхто не може приховати того факту, що кардинал Міндсенті був комуністичним в'язнем в Угорщині і що тільки у висліді щасливого збігу обставин йому пощастило знайтися на волі. Не зважаючи на всі загрози і погрози та на всі заходи, навіть за посередництвом самого Ватикану, кардинал Міндсенті твердо до кінця обстоював права Католицької Церкви у своїй країні і не хотів покинути Угорщини та залишити на призволяще вірних цієї Церкви.

Коли ж врешті, під натиском Ватикану, він покинув Угорщину, то він ніяк не думав резигнувати з боротьби за права Церкви в Угорщині, стоячи на непримиримих протикомуністичних позиціях. Не приходиться дивуватися тому, що він скоро попав у конфлікт з політичними колами Ватикану, які, керуючися нібито політичною доцільністю та нібито добром Церкви в країнах з комуністичними режимами, вирішили шукати порозуміння з цими режимами, а навіть почали проповідувати можливість „мирного співіснування" між атеїстичним комунізмом і найвищим речником Католицької Церкви — Ватиканом. У розумінні кардинала Міндсенті таке співіснування означало заперечення суті християнізму і цьому він дав вислів, прибувши до Ватикану.

Для речників ватиканської політики епізементу щодо СССР і інших комуністичних країн особа кардинала Міндсенті виявилася перешкодою. Вони рішили його „ізолювати" від церковного життя, забезпечивши відповідними побутовими умовами на терені Ватикану, при передумові, що він не забиратиме голосу в справах долі Церкви за залізною заслоною. Алє ніякі переконування не могли приневолити Кардинала відступити від своїх поглядів. Він рішився радше покинути Ватикан і замешкав у Відні, що тільки зберегти свободу рухів. Про те, як ватиканські кола дивляться на кардинала Міндсенті, засвідчує факт, що в часі його відвідин в ЗСА католицькі єпископи, навіть ці, в юрисдикції яких знаходяться мадяри, які проживають в ЗСА, не вважали для себе можливим привітати голову Католицької Церкви в Угорщині, ієрарха, який стільки терпінь переніс ради віри і Церкви. На бенкеті в честь кардинала Міндсенті не було НІ ОДНОГО католицького єпископа. З церковних достойників на прийнятті був тільки один український ієрарх, митрополит Української Православної Церкви в ЗСА Владика Мстислав, якому й довелося вітати католицького ієрарха і речника безкомпромісової боротьби з комунізмом та чужим поневоленням.

Постава католицької ієрархії до кардинала Міндсенті має свою вимову, з якої треба зробити висновок, коли йдеться про оцінку настроїв і тенденцій, що під сучасну пору переважають в Римській Католицькій Церкві.

Правильне рішення

Своїм рішенням продовжувати фінансування радіостанцій „Свобода" та „Вільна Европа" Палата Репрезентантів доказала, що велика більшість американських політичних діячів правильно зрозуміла, що тільки в умовинах вільного обміну інформаціями та ідеями можна рахувати на справжнє відпруження між ЗСА та іншими західніми державами з одного боку, а Совєтським Союзом і комуністичними країнами Східньої Европи з другого. Американські конґресмени, які 2-го жовтня проголосували продовження фінансування цих радіостанцій, як також сенатори, які проголосували подібний законопроєкт на початку вересня, не пішли за помилковою думкою деяких сенаторів і конґресменів, як, наприклад, сенатор Фулбрайт, які вважають, що таке відпруження можна осягнути з країнами совєтського бльоку вже тепер, не зважаючи на те, яку політику всередині своїх країн провадитимуть комуністичні уряди. Рішення Палати та Сенату продовжувати передачі радіостанцій „Свобода" та „Вільна Европа" є дуже на часі, бо саме тепер совєтські верховоди, думаючи, що Захід не буде протестувати проти порушення прав людини в Совєтському Союзі, застосували ще гостріші заходи, щоб цілковито винищити дисидентський рух в Україні, Росії та інших республіках СССР.

Постанова Конґресу продовжувати передачі радіостанцій „Свобода" та „Вільна Европа" доказує, що американські політичні діячі таки послухали перестороги совєтського академіка й провідного дисидента Андрея Сахарова, який перестерігав Захід проти „однобічного відпруження", яке виходило б на користь тільки верховодам Совєтського Союзу. Своїм рішенням Конґрес запевнив, що за допомогою цих двох радіостанцій продовжуватиметься акція в обороні прав людини та народів у Совєтському Союзі та в Східній Европі.

Але не тільки радіостанції „Свобода", „Вільна Европа", „Голос Америки" та інші можуть причинитися своїми передачами до оборони прав людини та народів, а також до поширення правдивих і несфальшованих інформацій серед населення Совєтського Союзу та комуністичних країн Східньої Европи. Українцям, які живуть в країнах вільного світу, напередодні Другого Світового Конґресу Вільних Українців варто б застановитися над зорганізуванням власних радіопрограм, які були б передавані в Україну. Коли українська спільнота була спроможна зібрати потрібні фонди для встановлення катедр в Гарварді, а також спроможна будувати церкви, народні доми, домівки для молодечих організацій тощо, то напевно ця спільнота пожертвувала б подрібні фонди для виготовлення високоякісних, професійних радіопрограм. Старання Москви добитися ліквідації радіопередач радіостанцій „Свобода" та „Вільна Европа" є переконливими доказами, що совєтські верховоди хочуть за всяку ціну ізолювати населення СССР та Східньої Европи від джерел правдивої інформації. І коли їм такі небезпечні передачі урядово фінансованих радіопрограм „Свобода" і „Вільна Европа", що мають свої обмеження, то це тільки підкреслює необхідність подбати про ніким і нічим необмежені українські радіопрограми за гроші українських поселенців.

М. Сосновський

РОКОВИНИ КОМУНІСТИЧНОЇ ПЕРЕМОГИ В КИТАЇ І СССР

1 жовтня комуністичний Китай відзначав 24-ту річницю встановлення Китайської Народної Республіки і перемоги комуністичної революції. Совєтські чинники вирішили використати цю нагоду, щоб ще раз не тільки осудити „антисоціялістичну" політику Мао Тсе-тунґа і китайський комуністичний „антисовєтизм", але також продемонструвати своє бажання знайти шлях для мирного полагодження совєтсько - китайського конфлікту. Враховуючи совєтські пляни щодо Азії, а в першій мірі совєтський проєкт договору про „колективну безпеку" на тому континенті, питання Китаю в такому контексті займає ключеве місце і тому не приходиться дивуватися совєтським намаганням знайти погодження якщо вже не на поземі комуністичних партій, то принаймні на поземі СССР і Китаю, як двох держав.

Цей останній аспект знайшов віддзеркалення у привіті Китаєві, що був пересланий з Москви 30 вересня за підписом Президії Верховної ради СССР та Ради міністрів СССР. Привітання не висилав ЦК КПСС, що тільки додатково підтверджує повний розрив відносин на міжпартійній площині. У привітанні з Москви говориться тільки про китайський народ, якого вітає совєтський уряд від імени „совєтського народу". Привітання закінчується поновною заявою про готовість СССР наладнати з Китаєм добросусідські взаємини „Виходячи із збіжности основних довгореченцевих інтересів совєтського і китайського народів, Совєтський Союз, — стверджується у привітанні, — послідовно виступає за відновлення добросусідських відносин і співробітництва з Китайською Народною Республікою на основі збереження принципів взаємної пошани для суверенітету, рівноправности і невтручання у внутрішні справи".

Одночасно, на сторінках совєтської преси, зокрема „Правди" та „Известий" з 30 вересня і 1 жовтня, появилися коментарі на тему 24-ої річниці Китайської Народної Республіки, автори яких докладніше уточнюють совєтське становище до китайської проблеми. Додатково з таким уточнюванням зустрічаємося у статті в „Правді" з 30 вересня, у якій коментується появу книги Л. І. Брежнєва „Про зовнішню політику КПСС і совєтської держави".

Гостра критика політики Мао Тсе-тунґа

Про те, що совєтські чинники не багато надіються на можливість зговорення між КПСС та Китайською комуністичною партією, засвідчує продовжування критики політики Мао Тсе-тунґа та обвинувачування його в „зраді" соціялізму і комунізму. Коментатор „Правди" А. Крушінський пише, що „зіставляючи нинішню внутрішню і зовнішню політику Пекіна з принципами, проголошеними при створенні КНР, п р и х одиться ствердити, що Мао Тсе-тунґ накинув країні свій окремий курс — курс зради ідеалів китайської революції, ревізії як Загальної програми Народної політичної консультативної ради так і опрацьованої в 1954 році конституції КНР, постанов УШ з'їзду компартії Китаю". З таких позицій виходить також коментатор „Известий" Г. Павлов, пишучи, що „розрив китайського керівництва з марксизмом - ленінізмом і здійснювання на практиці маоїстських догм привели до дуже тяжких наслідків в економічному і культурному розвитку країни. Соціял-шовіністична політика пекінських лідерів на міжнародній арені нанесла велетенської шкоди справі соціялізму в Китаю, основи якого були покладені в перші роки існування КНР".

Особливо надокучує совєтському режимові китайська зовнішня політика, яка ведеться, як пишуть совєтські автори, під кличем „антисовєтизму" з метою підірвати совєтську „мирну офенсиву", мовляв, ця „мирна офенсива", пропаґована Москвою, є прикриттям совєтської імперіялістичної, експансіоністичної політики. В „Правді" читаємо, що, „намагаючися п е р е шкодити розрядці міжнародного напруження, всім позитивним здвигам, що проходять у світі, маоїстське керівництво проводить в ім'я своїх великодержавно - шовіністичних спрямувань безпринципову політику бльокування з найбільш агресивними колами імперіялізму, веде оскаженілу боротьбу проти країн соціялістичної содружности, міжнародного комуністичного, робітничого руху".

Все таки, не зважаючи на всю гостроту критики Мао Тсе-тунґа і китайських комуністів, вона втримана у відносно поміркованому тоні і в основному спрямована на те, щоб доказати, що теперішня політика китайського комуністичного проводу не є в інтересах китайського народу. З цих міркувань головний наголос покладений на розрізнення між політикою на сучасному етапі, яка є некорисною, а політикою на довшу мету, яка мусить враховувати далекореченцеві інтереси Китаю і СССР, а які „збігаються".

Пропозиція пакту про ненапад

При нагоді китайських роковин совєтська преса підняла поновно питання совєтсько - китайського пакту про ненапад, з пропозицією яко-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Т. Броварський

УКРАЇНСЬКІ ЦЕРКВИ І СКВУ

(2)

Для багатьох може бути дразливе питання: чи потрібно, щоб Церкви мішалися в суспільно - г р о мадське життя? Чи не краще, щоб вони займалися душоспасенними справами? Адже ж до якої належати Церкви і чи взагалі належати є приватною справою кожної людини. Ми живемо в часах, коли в більшості держав і країн Церква відділена від держави. Мотивації для цього є різні. На північно - американському континенті відділення Церкви від держави є логічним висновком, бо держави складаються з різнородних і багатовідмінних, як національних так і релігійних прошарків суспільства. В основі відділення Церкви від держави зводиться до того, що існуючий уряд й існуючі релігійні деномінації найкраще осягають свою мету у відділенні, а це головно у фінансуванні та адміністраційному керуванні. Церкви незалежні у своїй праці від Уряду, держава не має ніяких фінансових зобов'язань, навіть гуманітарних і освітніх щодо церковних інституцій. В соціялістичних державах відділення Церкви від держави зумовлене ще й тим, щоб Церква не мала ні в який спосіб духовного впливу на світоглядове виховання молодого покоління. У нашому випадку, ані одне, ані друге не відповідає. Українська діяспора не є держава, а наші центральні установи, включаючи і СКВУ, не є державним урядом, чи центром. Завданням наших організацій є гуртувати розкиданих українців та плекати українську культурну спадщину, особливо духову, а завданням СКВУ є координувати це, як в дії так і напрямі. Які ж завдання наших українських Церков? Ясно, що Церква є Божа установа, яка піклується за спасіння душ. Але, щоб це досягнути, наші Церкви в діяспорі, серед чужого оточення, найперше організовуються в українські церковні громади. Тобто українці, що живуть в даному місті, намагаються мати свою громаду і свою Церкву, хоч там можуть бути церкви того віроісповідання. Мотивацією організації такої нової церковної громади є найперше національність. Для того, щоб мати богослуження, будують церкву. Але характерно, що більшість громад починають будувати церкву із залі. При кожній громаді існує г р о мадське життя. До речі, майже всі суспільно - громадські організації починали своє існування в церковних приміщеннях, а багато ще й досі там приміщується. І цілком природно, що у к р аїнські церковні громади під організаційним і фінансовим оглядом є багато сильніші від відділів чи філій громадських організацій. Ніяка імпреза не відбувається, а головно відзначення національних роковин, щоб священики не проголошували чи не запрошували до участи парафіян в своїх церквах та не брали активної участи. Церковні громади провадять українські школи і курси українознавства, а то й цілоденні, що в багатьох випадках є найсильнішими школами. Українські церковні громади влаштовують для себе і загалу не лише відзначення релігійних свят, але й національних роковин чи й ювілейних свят. При парафіях гуртується молодь і багато різних організацій більш чи менш пов'язаних з Церквою. Часто вони не належать до крайових суспільно - громадських українських установ. І не було б вказаним, щоб вони не були координовані в загально - українському житті.

Ще треба пам'ятати одну важливу обставину. Наші політичні і громадські організації заледве передають свої надбання з покоління в покоління. Ми є свідками, як наші організації маліють і занепадають. Церква ж об'єднує всі покоління. Надбання, як духові і культурні так і матеріяльні, стають досягненням церковної громади і передаються з покоління в покоління. В цьому перевага Українських Церков, і тому вони як фінансово, так і організаційно стоять краще від суспільно - громадських організацій. Перевага наших Українських Церков ще і в тому, що вони об'єднують тих, хто належить до організованого українського життя, як і тих, хто не належить, а цих останніх є більше серед нас. В місцевостях, де немає українських організацій, в тому і відділів КУК, УККА чи інших, церковні громади репрезентують у к р а їнську спільноту і виступають, як організована у к р а їнська громада. Навіть з їх ініціятиви проголошуються міськими управами святкування роковин української незалежности. Отже, Церкви, а вірніше церковні громади, по-своєму мусять дбати за збереження мови, культури, національного почуття. Вони мусять дбати за це, бо воно забезпечує їхнє майбутнє існування. Отже, ясним є, що наші Церкви у своєму житті є відмінні від Церков державних народів. Їхнє життя і праця виходить далеко поза рямці лише дбати про церковні справи. Наші Церкви поєднують народнє і Боже. Їхня служба суспільству не лише релігійна, але у великій мірі і національна.

Тому, чи можемо говорити про відділення Церкви від організованого життя української діяспори? Очевидно, що ні. Участь українських Церков і то активна, є необхідна. Ця участь потрібна в СКВУ, а також в КУК, УККА та інших центральних установах всіх країн укра-

(Закінчення на стор. 3-ій)

І. Дмитрів

ПУБЛІКАЦІЇ З НАГОДИ КОНФЕРЕНЦІЙ АБН І ЕРС В ЛОНДОНІ

Коли хтось заїздив до Української Інформаційної Служби (УІС) чи Союзу Українців Британії (СУБ) між 14-им серпня і 2-им вересня, то напевно помітив більший як звичайно рух та немалу кількість молодих осіб при праці. Це був час, коли в Лондоні проходили кінцеві фази підготови конференцій Антибольшевицького Бльоку Народів (АБН) та Европейської Ради Свободи (ЕРС)), які розпочалися офіційно у п'ятницю, 24-го серпня і тривали до понеділка, 27-го серпня і про які ми інформували у „Свободі". У переведенні конференції АБН і ЕРС, українська громада відіграла ролю господаря та активного співтворця цього великого діла. Значну ролю відіграла у підготові та в перебігу цих конференцій українська сумівська молодь.

У цій статті ми хочемо поінформувати про друковані і циклостилеві видання, що появилися з нагоди конференцій АБН і ЕРС та були масово поширені між чужинецькими делегатами та британською пресою й політичним світом.

З нагоди конференції АБН і ЕРС друком появилося п'ять різних листівок. З рамени УІС появилося 8-мисторінкова листівка під заголовком „Британські й американські професори в обороні переслідуваних українських інтелектуалістів", в якій передруковано листа групи британських інтелектуалістів з Лондонської Економічної Школи, що появився уперше на сторінках лондонського щоденника „Таймс" в лютому 1973 року, і довшого „Відкритого листа до Брежнєва" групи американських інтелектуалістів, що був надрукований у „Ню-Йорк Таймсі" у червні 1973 року. Цю листівку видано тиражем 15.000 примірників.

УІС опублікувала також листівку під заголовком „Україна закликає до помочі", в якій подано на двох сторінках повний текст Звернення Фронту Національної Оборони України, що наспіло свого часу до п. Дейвіда Флойда, співробітника лондонського щоденника „Дейлі Телеграф". Тираж цієї листівки — 10.000 примірників.

З рамени АБН появилася листівка під заголовком „За що і проти кого бореться АБН", в якій виложено в короткій формі всі головні ідеї АБН у протиставленні ідеологічним засадам теперішнього московського імперіялізму і комунізму. З рамени Інформаційної Служби АБН випущено ще одну листівку під заголовком „Піднесіть свій голос в обороні тих, що перебувають під комуністичною тиранією". Ця листівка подає коротко історію АБН, стан на відтинку уярмлених Москвою народів і цілі, за які бореться АБН.

Чергова листівка, опублікована знову від імени УІС під заголовком „Борімося разом проти нашого спільного ворога", в якій насвітлено боротьбу Українського Визвольного Руху проти імперіялістичної Москви й цьогочасні переслідування Москви в Україні, ув'язнення і засуди Москвою цілого ряду українських патріотів. Ця остання листівка, як і дві від АБН, надруковано тиражем 7.000 кожна, разом 21.000 двосторінкових примірників.

В часі конференції і віча АБН на Трафалгар Сквері поширено більшу части н у цих летючок. Усі листівки розіслано теж поштою до майже всієї британської столичної і провінційної преси.

В часі конференції АБН і ЕРС поширено відбитки відкритого листа Американських Приятелів. АБН-у до президента Річарда Ніксона, виданого 26-го грудня 1972 року, і присвяченого критичному оглядові московсь к о ї політики над поневоленими нею народами продовж існування СССР. ЦК АБН і Екзекутива ЕРС видала з нагоди конференції чотиристорінкову програму тиражем 1.400 примірників. Циклостилевим друком видано й поширено такі головні матеріяли: пресову заяву Ярослава Стецька, зроблену на пресовій конференції 24-го серпня; заяву Екзекути в и Европейської Ради Свободи, проголошену на конференції ЕРС 25-го серпня; промову Ярослава Стецька на відкритті конференції АБН 25-го серпня; текст резолюції Конференції АБН; „Теперішній стан національно-визвольної боротьби уярмлених народів", звітна доповідь Ярослава Стецька, голови ЦК АБН; „30-ліття АБН", святочна доповідь, присвячена 30-літньому ювілеєві АБН; „Боротьба між визвольним націоналізмом уярмлених н а р о д і в і р о с і й с ь к и м шовінізмом у СССР" туркестанця д-ра Г. Курбана; „Поневолені нації — недобачена потуга", білоруса полк. Д. Космовіча; „Націоналісти й дисиденти в СССР", д-ра С. Галамая; „Поневолені народи поборюють Москву", болгарина К. Дреніюфа; „Націоналізм — непоборна сила", мґр Слава Стецько; „Роля тітоїзму в комуністичному та у вільному світах, хорвата д-ра А. Воніфачіса; „За здійснення гуманних і національних прав у СССР", В. Косика; „Загроза війни" — полк. Юрія Тис-Крохмалюка; „Конференції для угроблення Европи", Сузанни Лябень; „Правдива революція української молоді", А. Крушельницького; „Заклик до свідомости вільних народів" конференції АБН.

Окремими трьома випусками поширено передру к о м привіти обидвом Конференціям, що наспіли з цілого світу. В часі конференції поширено статтю Дейвіда Флойда, яку він помістив у „Дейлі Телеграф" після одержання листа з України, і його інтерв'ю з Я. Стецьком про конференцію АБН, що було надруковано в тій самій газеті 25-го серпня.

Для учасників конференції була видана папирова стрічка з відміченням 30-ліття АБН, яку вручали учасникам для реєстрації.

В часі конференційно г о періоду була відкрита політична виставка АБН у Бонінгтон готелі, а друга, українська, організована дружинниками СУМ-у з допомогою одиниць із старшого покоління, була відкрита в СУБ-і.

о. Мелетій Войнар, ЧСВВ

ОСЕРЕДОК НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА У ВАШИНҐТОНІ

(5)

П'ята Святочна Конференція відбулася з нагоди 110-річчя народин і 50-ліття смерти Івана Франка 15 жовтня 1966р. На ній мали доповіді проф. д-р П. Ковалів на тему: „Значення Івана Франка в розвитку літературної мови Галичини", проф. д-р О. Повстенко на тему: „Іван Франко в образотворчому мистецтві" і Євген Маланяк на тему: „Франко-поет".

Шоста Святочна Конференція була з нагоди 100-річчя Михайла Грушевського того самого року 10 грудня з доповідями: д-ра Антона Луцьківа на тему: „Михайло Грушевський, як український учений і державний діяч" — та проф. д-ра П. Коваліва на тему: „Михайло Грушевський в боротьбі за українську мову".

Академічний Вечір присвячений Історії Відновлення Української Державности 17 січня 1970 р. разом з Вашинґтонською Групою УВАН і Об'єднанням Українців у Вашинґтоні. Доповіді: проф. Ігор Гавдяк: „Україна на передодні революції" — ген. Петро Самутін: „Відродження Українського Війська в період Української Центральної Ради", проф. д-р Іван Рудницький: „Політичні передумови та наслідки IV Універсалу". Виставки: Павло Лимаренко: Деякі світлини з часів Української Визвольної боротьби 1917-1921 (на екрані) ;— Мирослав Григоріїв: Українські гроші; — Валентин Сім'янців: Грамоти та військові віданаки; Валентин Забіяка: Українські поштові марки.

IV. Видання НТШ у Конґресовій Бібліотеці

Усім відомо, що наукової праці не можна провадити без відповідної бібліотеки і кожний науково працюючий уміє це оцінити. Тож, в перегляді наукової діяльности Осередку НТШ у Вашинґтоні не можна поминути і тієї обставини та треба оцінити ту поміч, що її подають нам наші бібліотекарі головно у Конґресовій Бібліотеці Вашинґтону. Тут я хочу підчеркнути тільки один момент у відношенні до цієї Бібліотеки, а саме видання НТШ у цій Бібліотеці. Бо тих 750 томів, що їх досі видало НТШ, треба мати під руками для успішної праці в багатьох ділянках українського творчого духа. І саме треба признати, що наші бібліотекарі, що працюють у згаданій Бібліотеці, доложили усіх зусиль і старань, щоб цей український матеріял зібрати, упорядкувати і зробити його легкодоступним для студій.

Признання це в першій мірі торкається п. Василя Надраги, що своєю пильністю і вмілими заходами зумів придбати довгу серію томів видань НТШ. Він екомплектував усі томи Записок НТШ, одержавши їх одну частину у Москві (цілком новенькі), а другу у Празі, так що всі 188 томів Записок НТШ стоять вже на полицях гарно оправлені. Також він придбав Літературно-Науковий Вістник 1-15.

Подібно п. Богдан Ясінський доповнив Німецьку Хроніку НТШ на мікрофільмі, так що є вже усі її числа від 1-го до 59-го (Української Хроніки ще бракує, а є тільки деякі її числа).

З інших серій видань НТШ, що є подані у цьогорічному Альманаху Українського Народного Союзу (стор. 61-62), тільки кілька серій бракує, як Стара Україна — Українська Бібліотека (літературна) — Українська Історична Бібліотека — Українська музика й очевидно всі Відбитки зі серійних видань НТШ — бо їх (цих останніх) Конґресова Бібліотека не приймає.

V. Ювілей 100-річчя НТШ у Вашинґтоні

Ще 28 травня 1972 р. на засіданні Управи Осередку НТШ у Вашинґтоні вибрано окремий місцевий Ювілейний Комітет у такому складі: проф. д-р Ю. Старосольський — голова; д-р Роман Барановський — заступник голови; д-р П. Оришкевич — секретар; проф. д-р Т. Залуцький — скарбник; д-р І. Калиневич — пресовий референт; п. І. Малиновський — помічник скарбника. Намічено програму відсвяткування ювілею у такому порядку: 18 березня 1973 — Наукова Конференція в українській мові; у квітні — Наукова Конференція в англійській мові; у вересні — Святочний Бенкет. Отець монс. В. Макух відслужить Службу Божу в намірені НТШ і панахиду за померших членів НТШ. В листах до Головної Управи в Ню Йорку це рішення часто повторяється.

Програма Наукової Конференції для відзначення 100-річчя НТШ в українській мові остаточно відбулася в такому складі:

Доповідь у Мерилендському Університеті:

Інж. Іван Сось: „Застосування сателітів в інвентурі ресурсів землі" (це замість доповіді, проголошеної у пресі д-ра Я. Шавяка);

Отець монс. д-р В. Макух: „Антропологічно-етична проблема у Григорія Сковороди";

Д-р П. Оришкевич: „Міжнародна праця над устаненням географічних назв для України";

Д-р Ігор Масник: „Прогностика терапії рака грудей".

Конференція відбулася в запляновому часі, тобто 18 березня 1973 р.; другі згадані програми ще не мають означеного часу.

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ НЕГАЙНО ПОТРЕБУЄ $50,000 НА ПРОДОВЖУВАННЯ АКЦІЇ ОБОРОНИ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ ТА НА ВИКОНАННЯ СВОЇХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ВІДНОСНО ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ. ДОПОМОЖІТЬ СВОЄЮ ЩЕДРОЮ ПОЖЕРТВОЮ.

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA, INC.
302-304 West 13th Street New York, N.Y. 10014

РОКОВИНИ КОМУНІСТИЧНОЇ ПЕРЕМОГИ В КИТАЇ І СССР

(Закінчення зі стор. 2-ої)

го вийшов СССР, як відомо, ще в половині червня ц. р. Газета „Известия" стверджує, що всі дотеперішні заходи „щоб нормалізувати совєтсько - китайські відносини" не принесли „замітних" успіхів. Між СССР і Китаєм продовжують існувати дипломатичні взаємини, ведуться переговори в справі кордону, але обі сторони продовжують вести проти себе кампанію. В оцінці совєтських коментаторів, постанови X з'їзду Китайської комуністичної партії не дають підстав припускати, щоб в скорому часі дійшло до нормалізації відносин між цими двома комуністичними потугами.

В такій ситуації єдиний вихід, принаймні на думку совєтських політичних чинників, це знайти форму добросусідських відносин між СССР і Китаєм як державами, залишаючи на боці ідеологічний спір. Іншими словами, Москві щодо Китаю присвічує приклад Югославії, з якою також немає ідеологічного погодження, але вдалося наладнати міждержавну співпрацю. Пакт про ненапад та гарантія кордонів мали б бути першим кроком до такого поладнання спору з Китаєм за пляном Політбюро ЦК КПСС.

В „Известиях" пишеться, що „Совєтський Союз не має ніяких територіяльних, чи будь - яких претенсій до КНР і пропонує свої відносини з нею (китайською республікою), виходячи з принципів пошанування суверенности, рівноправности, невтручування у внутрішні справи. Совєтський Союз готовий розвивати відносини з КНР на основі принципів мирного співіснування, якщо в Пекіні не вважають можливим піти на щось більше у стосунках з соціялістичною державою. Ця готовість переводиться на мову таких конкретних пропозицій, як урегулювання прикордонних питань, покращання на різних ділянках на взаємовигідній основі, підписання договору про незастосування сили між СССР і КНР та інше. Про добру волю і конструктивний підхід Совєтського Союзу до питання відносин з Китаєм переконливо свідчить зроблене в половині червня цього року офіційна пропозиція ЦК КПСС, Президії Верховної ради СССР і совєтського уряду китайському керівництву заключити договір про ненапад між СССР і КНР. Керівництво КНР до цього часу не дало відповіді і на цю цілком конкретну ініціятиву Совєтського Союзу".

Китайська відповідь

Відповіді Совєтському Союзові китайські комуністи не дали безпосередньо, а посередньо у виступі голови китайської місії при ОН, який виразно і відверто висловився за зовнішню політику, спрямовану проти совєтського „гегемонізму". На основі цього всього, що сказав в ОН китайський комуністичний представник, можна ствердити, що в актуальній обстановці немає ніяких передумов, щоб комуністичний Китай погодився на совєтські пропозиції. Треба припускати, що совєтсько-китайський спір у ще більшій мірі загостриться, зокрема, якщо совєтський уряд буде намагатися реалізувати свій плян „колективної безпеки для Азії", який суперечить плянам Пекіну та намаганням забезпечити за Китаєм в Азії провідну ролю, усуваючи звідтам Совєтський Союз, як „колоніяльну імперію", яка загарбала азійські території.

В день уродин о. Івана Наконечного

Коли хтось хоче подякувати комусь за добре діло, — він завжди знайде нагоду. Так і сталося в Свято-Вознесенській православній парафії, у м. Мейплвуді, Н. Дж. Молода членка Сестрицтва тієї парафії довідалася, що 16-го вересня сповниться 27 років життя нашому молодому священникові, якого любить вся наша церковна громада, і рік не сповна буде, коли він прибув до нашої парафії і вперше в своєму житті обняв сан священника.

о. Іван Наконечний

Це повідомлення блискавкою долетіло чи не до всіх хат наших мирян. Скликавши недовгу й нечисельну нараду, вирішено відзначити 27-ліття уродин нашого пароха з тим, щоб про це сам настоятель о. Іван Наконечний не знав. Визначивши на цю подію майбутню неділю, тобто 16-го вересня ц. р. після Служби Божої, парохіяни стали готуватися до відзначення і вшанування дня уродин свого пастиря. Рішено це вшанування зробити в приміщенні новозбудованої, але ще недокінченої нової церкви.

Неділя 16-го вересня розпочалася утренею, яка до речі уводиться вперше від цього дня, нашим молодим священиком о. Іваном. Після утрені відправлено Службу Божу, при вщерть заповненій церкві парафіянами і гістьми. Пізніше відправлено панахиди і хрищення немовлят. Так що часу було досить, щоб усіх, хто був запросити до приміщення нескінченої церкви на відзначення нашого священика. Приміщення ледве чи могло вмістити тих, що прибули сюди. Добавлялося столи, доносилося їджения, яке сюди поприносили самі ж парафіяни.

Сидячи за столами, всі нетерпеливо чекали приходу свого улюбленого священика, якого мав впровадити до приміщення голова парафіяльного уряду п. Кирейко на якого нібито чекав „якийсь чоловік", в якихось церковних потребах. Усіх цікавило одне, як о. Іван зареагує на те все, що він побачить.

Хвилина очікування прийшла. Голова уряду п. Кирейко перший, а настоятель церкви о. Іван — другим зайшли до приміщення і тут при дверях присутні на чолі з церковним хором і його диригентом П. Шкварком зустріли спонтанно многоліттям. Голова уряду п. В. Кирейко привітав о. Івана з днем його уродин. Отець Іван, у зворушенні, розгубившись, лише сказав: „я хотів би багато дечого сказати, але покищо не скажу нічого". Учні школи: Н. Кирейко, Л. Думич і Л. Гусак із словами: „Ми хочемо справляти день ваших уродин довгі і довгі роки" — піднесли о. Іванові китиці гарних квітів.

Коли всі засіли за столи, о. Іван, з пам'ятною, кол. наш священик о. Ф. Шпаченко, поблагословив обід, а церковний хор проспівав „Отче Наш..."

Під час трапези вітав о. Івана п. Кирейко, а о. Ф. Шпаченко, вітаючи о. Івана з днем його уродин побажав йому якнайбільших успіхів у його пастирській праці. Вітали ще о. настоятеля і голова сестрицтва А. Юрова, п-і Шкварко, І. Головко, Д. Гладув — і багато інших членів парафії та гостей. Всі вони, складаючи побажання о. Іванові в день його уродин також склали й відповідну суму грошей, щоб скоріше закінчити нову церкву.

Учні недільної школи, яка є при парафії, привітали свого пароха по-англійськи, проспівавши йому „Гепі Бирдей".

Під час обіду голова парафіяльного уряду підніс о. Іванові дарунок у формі звукозаписувача, який можна використовувати й при телефонічних розмовах та гроші, з суми якої о. Іван пожертвував на закінчення побудови церкви 150 дол. Цей щедрий дар отця, як і всі дари що їх подавали, присутні зустріли оплесками.

Відтак промовляв о. Іван, висловлюючи свою відданість Церкві і свою любов до парафіян і гостей, які в християнський спосіб вшанували його день уродин, — чого він навіть і не сподівався. Він подякував усім, що зібралися сюди, як і зокрема тим, хто спричинився до улаштування цього прийняття з нагоди його уродин, закликаючи до пожертв, щоб найдалі до листопада цього року церкву вже можна було закінчити. Відтак погасив 27 свічок, що були уставлені на торті, приготованім нашими жінками з нагоди цієї події.

Голова уряду п. Кирейко подякував присутнім за їхню участь у цьому небуденному святі, зокрема жінкам зорганізованим в молодому Сестрицтві — п-і Подоляк та іншим за їхню працю в приготуваннях обіду та прочитав список жінок, які проявили активну участь у цьому відзначенні.

К. Степовий

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2-ом

● *З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку* повідомляють, що в приміщенні цього ж Клюбу, у п'ятницю 5-го жовтня ц.р., о год. 8-ій веч. доповідатиме інж. Богдан Геруляк на тему: „Японія — сучасний розвиток в перспективі історії". Репортаж буде ілюстрований прозірками.

УКРАЇНСЬКІ ЦЕРКВИ І СКВУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

інського поселення. До вирішення залишається лише: в якому характері ця участь має виявитися? Чи всі Церкви погодяться і є готові до співпраці, як поміж собою, так і українським зорганізованим громадянством? Адже ж, наші Церкви поділені на незалежні єпархії, автокефальні юрисдикції та різні напрямки релігійних шукань. Якщо знайдеться форма консолідації, то це передусім буде вияв національної свідомости та почуття національного обов'язку.

Не зважаючи на те, що наші Церкви всеціло заанґажовані в українське громадське життя, особливо по громадах ще не дає підстави твердити, щоб Церкви зайняли рівнорядне місце в суспільно - громадських установах. Організаційно не можуть Церкви репрезентувати в СКВУ чи інших центральних установах вже зарепрезентованих своїх членів, які належать до різних суспільно - громадських організацій. Це була б подвійна репрезентація. Також Церкви не можуть і не повинні входити в конкуренцію з організаціями свого членства і ставати на рівні з найменшими одиницями організованого українського життя діяспори. Рівнож Церкви не можуть виносити на загальне українське форум СКВУ свої суто церковно-місійні чи внутрішньо - організаційні справи. Так само і СКВУ не може вмішуватися у внутрішнє, суто церковне життя ніодної з наших Церков. На громадському форумі мусить бути ясно відмежоване громадське і суто церковно - релігійне. Про співпрацю українських Церков і суспільства можна і необхідно говорити в ділянці виховання молоді, збереження української мови, плекання української культури, ба навіть координації українського організованого життя. Справи суто церковні і догматичні, внутрішній устрій Церкви, внутрішнє життя Церков, включаючи навіть справи релігійного виховання — все, що належить до духовних справ Церкви, не виносять на загально - громадське форум, як також у ці справи не вмішується Секретаріят СКВУ, чи інші громадські чинники.

Як практично можна здійснити участь українських Церков в СКВУ? Як на початку зазначено, це залежить від церковних проводів. Будемо бачити, в чому самі Церкви погодяться, наскільки вони заінтересовані співпрацею з українськими організаціями. Думаю, що церковні провідники свідомі, що зріст чи упадок організованого життя поза Україною відіб'ється чи то на зрості чи упадку і життю самих Церков. Добре, що Секретаріят СКВУ зробив перший крок і запросив Церкви до співпраці. Може недостатньо виразно було зформульоване це запрошення, бо тільки українська Греко-Православна Церква в Канаді, як відомо, відповіла на це запрошення конкретним внеском. Провід цієї Церкви запропонував, як форму участи українських Церков в СКВУ, створення Ради Українських Християнських Церков при СКВУ. Як відомо, цю пропозицію УГПЦ в Канаді позитивно сприйняли інші наші Церкви. Також відомо, що вже відбулися зустрічі в цій справі, але чи прийшло до якихось рішень, ще не є відомо. Чи наші Церкви прийдуть з конкретним внеском на Конгрес — незабаром побачимо.

Очевидним є, що пропозиція УГПЦеркви в Канаді заслуговує на увагу. Це може була б найкраща розв'язка участи наших Церков у СКВУ, як також далекосягла консолідація українських Церков у майбутньому житті діяспори. Делеґати українських Церков на Конгрес могли б створити на окремій сесії церковних справ Раду Українських Християнських Церков, з якої три члени Президії — від кожного віровизнання, могли б увійти до Секретаріяту СКВУ. Рада могла б координувати громадську працю Церков у СКВУ, а також заступати загальні церковно - релігійні справи. Релігійні і церковні справи, в яких потрібна консолідація наших Церков на форумі загально-українського організованого життя, Секретаріят СКВУ міг би отримувати вже в готовій формі від Ради Церков. Таким чином Секретаріят СКВУ не вмішувався б у справи, до яких він не є покликаний, але все, що було б потрібним Секретаріятові, він отримував би в належно обговореній і вирішеній формі відповідним авторитетним чинником. Своєю працею Рада виробила б форму взаємовідношення наших Церков і громадськости української діяспори.

ОКРУГИ УНС БАЛТІМОРУ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

секретарів Відділів Степана Ярему (Відділ 372), який придбав досі 21 членів, Михайла Фединишина (Відділ 155), який придбав 18 членів, пані Дарію Оріховську (Від. 353), яка придбала досі 15 членів, та пані Олександру Яворську (Від. 344), яка здобула вже 14 членів. Їм вручено срібні відзнаки, видані з нагоди і для відмічення 80-річчя „Свободи", органу УНС. В часі дискусії порушено різні справи, між ними вимоги для висилки від Відділів своїх делеґатів на недалеку Конвенцію УНСоюзу, як також вимоги, які ставить статут УНС для кандидатів на делеґатів, а зокрема вимогу активної допомоги в побільшуванню членів УНС. Порушено в дискусії також ширші громадські справи, як Конґрес СКВУ, Національний Фонд УККА й ін. В дискусії брали участь пп. Яворська, Граб, Ярема, Галушка, Бабин і Янів. Голова Округи інж. О. Граб звітував про діяльність Округи, між іншим про її удід у підготові і успішнім переведенні Союзового Дня Округ стейту Ню Джерзі в Бавнд Бруку та раніше в бенкеті в Джерзі Сиґі, влаштованім для відмічення 80-річчя „Свободи". Він подав ряд актуальних проблем зв'язаних з працею і завданнями Округи та її Відділів. Перед закінченням зборів пані Марія Душник апелювала до приявних, щоб вони активізували свою працю в союзових і загально-національних справах та виявляли потрібну жертвенність і дух братерства, на якому побудований УНСоюз.

ОСЕРЕДОК НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА У ВАШИНҐТОНІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Підсумки

Беручи до уваги усю пророблену роботу Осередку НТШ у Вашинґтоні, треба логічно заключити, що мала група українських науковців не змарнувала часу за тих 15 років своєї активности в Осередку НТШ. Наукові конференції, що є головною ціллю Осередку, відбувались відкрито для всієї громади українців Вашинґтону, а їхня участь — фреквенція, без різниці віровизнання (тим більше, що велика частина порядочних конференцій відбувалась у гостинній залі Укр. Православної Церкви), у тих конференціях та зацікавлення у дискусіях не раз у трудних наукових проблемах — вказує на оцінку проробленої праці. Тих около 80 доповідей — за 15 літ — з різних ділянок науки, коли б їх видати друком, то був би не один, а кілька поважних томів. Тому можна сказати, що Осередок НТШ у Вашинґтоні сповнив своє завдання і треба, щоб цю трудну наукову роботу — на українській ниві і в українському дусі він передав грядучим поколінням.

Скласти б хіба ще подяку ініціяторам Осередку й Українській Громаді Вашинґтону, а в окремий спосіб нашим Паням, не тільки за фреквенцію і живу участь у дискусіях, але і за той „наш український чайок", що про нього згадав напочатку покійний проф. д-р Роман Смаль-Стоцький у першому листі до будучого Осередку, та за ввесь труд тим, кому належить.

(Кінець)

ТОВАРИСТВО ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ в ЗСА ВІДДІЛ в НЮ ЙОРКУ

2-го жовтня 1973 року

Цим запрошує ВШП. Членів-Платників Національного Датку „22-го Січня". Жертводавців і представників Організацій на чергові

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА

що відбудуться

в суботу, 13-го жовтня 1973 року

в 2-ій год. по пол.

в приміщенні

ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОБ'ЄДНАННЯ ТОВАРИСТВ ПРИХИЛЬНИКІВ УНР в ЗСА

13 Іст 7-ма Стріта, один поверх вгору.

Порядок нарад: Важливі організаційні справи та інформація.

Присутність Членів-Платників Нац. Датку, Жертводавців і представників Організацій обов'язкова.

У випадку не прибуття належної більшости запрошених, згідно зі статутом Товариства — годину пізніше збори відбудуться при всякій кількости приявних.

УПРАВА ТОВАРИСТВА в НЮ ЙОРКУ

ЧИ ВАША ДИТИНА ХОДИТЬ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЧКИ? ЗВЕРНІТЬСЯ У ЦІЙ СПРАВІ ДО ВИХОВНОЇ РЕФЕРЕНТКИ ВІДДІЛУ СУА, ЩО Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ.

Секція Дружин Лікарів

при УКРАЇНСЬКІМ ЛІКАРСЬКІМ ТОВАРИСТВІ в НЮ ЙОРКУ, Н.Й.

Субота, 6 жовтня 1973 р. год. 7-ма вечора, в залях Українського Інституту Америки 2 Схід 79-та вулиця в НЮ ЙОРКУ, Н. Й. Ввесь дохід призначений на добродійні цілі.

ЗАПРОШУЄ ШАНОВНЕ ГРОМАДЯНСТВО НА

КОНЦЕРТ

ЖІНОЧОГО ВОКАЛЬНОГО КВАРТЕТУ

„Верховина"

з Торонта, Канада під мистецьким керівництвом п. ОЛЕНИ ГЛІБОВИЧ

По концерті ТОВАРИСЬКА ВЕЧІРКА

Буфет в заряді ПАНЬ.

В Ню Йорку відбулася демонстрація...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

тону, Філядельфії, Йонкерсу, Бриджпорту, Вилимантику, Коговзу і Ню Йорку. Були заступлені люди різних професій, молодь, старші й середнього віку. Окремо були заступлені наші відомі священики о. Володимир Андрушків, о. Ярослав Шуст і о. Андрій Назаревич. Демонстранти несли таблиці з різними написами в англійській мові, а між ними домінували: „Ватикане! Перестань торгувати з Москвою", „Покінчіть з латинізацією", „Перестаньте ділити нашу Церкву". На демонстрації була заступлена преса, для якої подавала інформації мгр Ева Піддубчишин. Під час демонстрації роздано прохожим 2,500 окремо приготованих летючок. Один із запрошених учасників католицьких священиків що репрезентував пресу сказав, до архиєпископа М. Бріні: „Чи Ви знаєте, що на вулиці проти Вас протестують" — і вручив йому всі наші інформації та летючки. Архиєпископ Бріні увійшов до будинку задніми дверима, щоб уникнути зустрічі з демонстрантами. Мелхітський священик висловив признання демонстрантам. Демонстрація почалась о 5-ій годині і закінчилась о 7:30 год. вечора.

Відбудеться посвячення і відкриття будинку-світлиці на оселі СУМА в Елленвіллі

Восени 1971 р., рішенням Головної Управи СУМА покликано Будівельний Комітет, якому доручено збудувати світлицю на селі СУМА біля Елленвілл, для культурних розваг і користування української молоді та ширшого громадянства.

І хоча Будівельний комітет світлиці очолив відомий суспільно-громадський і сумівський діяч В. Костик, який ніколи „не пристає" серед дороги, то завдання не було легке. Будинок-світлиця згідно з вимогами проєктодавця інж. Л. Калинича, повинен бути просторий і вигідний, із кошторисом коло 200 тисяч долярів. Маючи тверду постанову і віру в допомогу українського громадянства, Будівельний комітет взявся активно до праці. Розібрано старий будинок, зрівняно площу, викопано рови на водопроводи і фундаменти і розпочалась праця. Кожної суботи і неділі протягом двох років приїжджали сумівці, батьки і прихильники Оселі СУМА до праці. приїжджали молоді і старші, фахівці і звичайні робітники, які віддали безкорисно тисячі годин праці. І завдяки їм, тим сотням ентізіястів оселі, побудова світлиці стала дійсністю.

До більш відповідальних і скомплікованих робіт, заанґажовано субконтракторів, які совісно виконали свої завдання. Бетонові і цегляні споруди виконала фірма п. Іванкова з Пассейку, залізні споруди здвигнула фірма „Шеперт Стіл" із Гартфорду, електрику і освітлення поставила фірма „Тортон" із Елленвіллу, вікна, двері і скло — поставила фірма „Суліван Канті" із Монтецельо, пломберські частини виконала фірма „Френчак" з Елленвіллу, а охолоджуючу і огріваючу систему будинку — доверщила фірма „Сентер Електрік", Елленвілл. Всі землекопні роботи виконувала фірма „Гари Буд" із Елленвіллу. За всіма субконтракторами наглядав і керував роботою все і всюдивидний голова Будівельного Комітету Володимир Костик. І властне завдяки його ініціятиві і вмілості полагодити та погодити всі справи та інтереси субконтракторів — будова ніколи не була сповільнювана і дійшла до свого закінчення.

Навесні, 1972 р. відбулось посвячення угольного каменя світлиці, а в листопаді 1972 р. відбулось покладення квітки на даху світлиці при чисельній скількості молоді і громадянства. Але непередбачені труднощі зв'язані із стейтовими законами, а головно через брак фінансових засобів, Будівельний комітет не міг прискорити відкриття світлиці навесні 1973 р. Великі кошти внутрішнього устаткування примусили відкласти відкриття аж після Здвигу.

І нарешті таки прийшов довгожданий день! Завдяки щедрим пожертвам членства Спілки Української Молоді, батьків і широкого кола українського громадянства, будинок-світлицю остаточно викінчено і він буде гордістю СУМ-у і української громади в Америці.

Величаві торжества посвячення відбудуться в суботу 13 жовтня і в неділю 14 жовтня 1973 р., при співучасті отців обох українських віровизнань, молоді і громадянства.

Посвячення світлиці відбудеться в суботу о год. 5-ій веч., після цього відкриття, а від год. 8-ої вперше у великій залі забава для української молоді і громадянства. До танців приграватиме знана оркестра „Червона Рута" із Сиракюз. В неділю, о 10.30 год. ранку, відбудуться Богослуження в обох (українській католицькій і українській православній) каплицях, а о 12-ій год. Бенкет, з мистецькою програмою, привітами та роздачею дипломів добродіям.

Треба вірити, що українське громадянство оцінить велику працю Спілки Української молоді і прибуде численно на посвячення і відкриття світлиці. Двоповерховий будинок, 100 фітів довгий, 60 ф. широкий, який проєктував інж. Л. Калинич, вже здалека звертає на себе увагу. Над дахом великі освічені букви „СУМА", широка скляна тераса, сходи, великі вікна, рівнесенька площа зеленіє травою, а навколо будинку насаджені дерева.

Внутрі — мистецько-декорована заля (500 сидячих місць) із гарною сценою. На першому поверсі кілька менших кімнат, кухня, вітальня, магазини, гостинниця і убиральні. У притворі будинку велика таблиця із прізвищами меценатів та добродіїв світлиці.

Новозбудована світлиця на Оселі СУМА біля Елленвіллу, — це цінний набуток і гордість української спільноти, яка служитиме виховним і культурним потребам сумівської молоді та великої української громади.

Честь, слава і признання тим друзям працівникам, які почали, і не зважаючи на труднощі — докінчили це велике діло.

Г. Ц-ій

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДБУЛАСЯ П'ЯТА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

чі твори. Він виясинв завдання та вагу цієї Фундації і звернувся з закликом до всіх Союзів допомогти у її завершенні.

Збори прийняли порядок нарад та схвалили протокол минулорічної Конференції, який відчитав п. В. Мазур. Після цього відбулися дві доповіді: „Можливости розвитку Українських Братських Союзів в існуючих обставинах" д-ра Ярослава Падоха та Володимира Мазура на тему: „Світла і тіні співпраці Українських Братських Союзів в перспективі спільних зустрічей впродовж п'яти років". Перший доповідач підкреслив конечність холодного і об'єктивного розгляду положення цілої української громади поза межами України, зокрема на американському континенті, який ціхує повне замкнення доплиpу земляків з України та з інших країн і відчуження тутешньої української молоді, передусім з уваги на величезний відсоток мішаних подруж. Поза цими національними труднощами є труднощі загальні, спричинені інфляцією, збільшенням публічних допомог та старечих пенсій, а дальше неусвідомлення українців про вагу життьового забезпечення, і то в реальній, а не номінальній висоті. До того нашу молодь кличе на свої безмежні простори великий, багатий і цікавий американський світ, в якому вона часто залишається і не вертається вже до своєї громади.

З уваги на ці надзвичайні обставини доповідач підмітив потребу надзвичайних засобів з боку українського громадянства, а зокрема Українських Братських Союзів, які мають цінний організаційний апарат і достатні фінансові засоби, щоб протидіяти відосередним силам, які відчужують нашу молодь. Конкретними прикладами доповідач підкреслив потребу та можливості наших Союзів як ці потреби заспокоїти. Інвестицію в молодь доповідач уважає за найважливішу потребу для вдержання і збільшення усіх наших організацій, а зокрема Українських Братських Союзів. В дальшому підкреслив конечність постійного вишколу союзових урядовців та організаторів, потребу постійних вишкільних центрів, окремих референтів молоді та жіноцтва в централях Союзів і деякі інші.

Черговий доповідач, головний предсідник Української Народної Помочі Володимир Мазур, з'ясував досвід співпраці Українських Братських Союзів та їх дотеперішніх з'їздів від 1966 р. досі. Свою доповідь закінчив рядом конкретних пропозицій і побажань.

Після доповідей та обіду, відбулась дискусія над доповідями, в якій брали участь усі приявні на нарадах. Приявні погоджувалися щодо користі влаштування щорічних конференцій Союзів, висловлюючи побажання, щоб у них брали участь усі члени екзекутиви органів усіх чотирьох Союзів. Підмічено потребу спільних заходів проти сторонньої конкуренції, спільних заходів для усвідомлення української громади про конечність життьового забезпечення для усіх без вийнятку, оточення особливою увагою організації молоді та шкіл українознавства, щоб вони згуртували біля себе усю, українську молодь, а також піднесено пропозицію влаштування спільного Союзового Дня за участь всіх чотирьох Союзів. З уваги на те, що наступний рік є роком конвенційним і усі наші Союзи матимуть свої конвенції, схвалено, щоб відбути чергову, тобто 6-ту річну Конференцію Союзів у місяці жовтні. Господарем Конференції за чергою, повинен бути Український Народний Союз. Для сформулювання одобрених в дискусії пропозицій обрано Резолюційну Комісію, до якої ввійшли: о. шамбелян М. Харина, В. Мазур, проф. Б. Гнатюк, д-р О. Білик і Б. Казанівський. Конференцією проводив, з вибору приявних, о. шамбелян Мирослав Харина, а протоколував інж. Роман Кравців. Конференція розпочалася і закінчилася молитвами, які провів о. Константин Бердар, духовний провідник „Провидіння".

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНДРІЙ ЗЄІЛО, член УНС Відд. 290 С-ва НЗПД Марії в Куртис Бей, Мд., помер 13 вересня 1973 р. на 74 р. ж. Нар. в с. Молодич, пов. Ярослав і став членом УНСоюзу в 1956 р. Полишив у смутку родину. Похорон відбувся на цвинтарі Голі Крос в Балтімор, Мд.
Вічна Йому Пам'ять!
Михайлина Іванук, секр

АННА ПАЗАРИНА, членка УНС Відд. 94 Т-ва ім. М. Шашкевича в Гамтрамк, Міш., померла 28 серпня 1973 р. на 78 р. ж. Стала членкою УНС в 1934 р. Полишила в смутку 2 синів Александра і Джамес, дочку Анну. Похорон відбувся 1 вересня ц. р. на цвинтарі Мт. Олівет в Детройті, Міш.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

КАТЕРИНА КОРНОВА, членка УНС Відд. 327 Т-ва Запорозька Січ в Гемпстеді, Н. Й., померла 10 вересня 1973 р. на 82 р. ж. Нар. в с. Мости Великі, Україна і стала членкою УНС в 1922 р. Полишила в смутку синів: Степана і Миколу, дочок: Марію і Юлію з родинами. Похорон відбувся 14 вересня ц. р. на цвинтарі Голі Руд в Вестбури, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ЛЮДМИЛА ВЕРЕМІЄНКО, членка УНС Відд. 116 Т-ва Вільні Козаки в Трентоні, Н. Дж., померла 19 вересня 1973 р. на 79 р. ж. Нар. на Чернігівщині і стала членкою УН-Союзу 1959 р. Полишила в смутку: 2 синів: Леоніда і Миколу з дружинами, 5 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 22 вересня ц. р. на укр. правосл. цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
С. Шилкевич, секр.

ІВАН БРЯЦ, кол. голова і секретар Відд. 230 Б-ва св. Ів. Хрестителя УНС в Янґставн, Огайо, помер 14 вересня 1973 р. на 77 р. ж. Нар. в Ліску, Україна і став членом УНС 1918 р. Полишив у смутку 4 синів: Михайла, Володимира, Юрія і Стефана, 3 дочки: Марію, Ширлей і Варвару. Похорон відбувся на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Янґставн, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Ліщак, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 13-го ЖОВТНЯ 1973 р.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка 266 Відд. о год. 7:30 веч. в Горожанському Клюбі при 3-5 Теллер вул. На зборах п. В. Оріховський буде роздавати грамоти 50-літнім піонерам, основникам 266 Відд. Проситься л. прибути. — В. Труфин, секр.

ЧИКАГО, Ілл. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 220 Відд. о год. 7-ій веч. при 1915 W. 51st St. Проситься чл. прибути. — Е. М. Влідий, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7006. Знахар закликає тубільців до нападу на Тарзантавн

Слухайте! ... Тарзан просить нас вернутися до нашого села, щоб ми могли розказати й іншим про клініку білих людей! Ви були близько смерти, коли прибули сюди ... Ми хочемо, щоб й інші брали участь у цім чуді!

В цей момент ...

... Ми заатакуємо „лікуюче село" Тарзана поки його „вогненний птах" ще не винищив нас, як винищив цих прекрасних тварин ...

Атакуйте!!!